

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizărilor nr. 28g/2020 și nr. 38g/2020

privind excepția de neconstituționalitate a
articolului 240 alin. (1) din Codul contravențional
și a punctului 83 lit. a) din Regulamentul circulației rutiere,
aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009
*(nerespectarea de către conducătorul de vehicul
a regulilor de circulație privind transportul persoanelor)*

CHIȘINĂU

11 iunie 2020

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Eduard ABABEI,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Cristina Chihai, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizările înregistrate pe 4 martie 2020
și, respectiv, pe 13 martie 2020,
Examinând admisibilitatea sesizărilor menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 11 iunie 2020 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 240 alin. (1) din Codul contravențional și a punctului 83 lit. a) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, cu privire la omisiunea de a reglementa capacitatea de îmbarcare a vehiculului rutier și aplicarea sancțiunii pentru încălcarea acesteia. Sesizările privind excepția de neconstituționalitate au fost ridicate de către dl Gheorghe Andrian, parte în dosarul nr. 4r-2878/19, și, respectiv, de către dl Ivan Rotari, parte în dosarul nr. 4r-175/20, ambele pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Sesizările privind excepția de neconstituționalitate au fost trimise la Curtea Constituțională de un complet de judecători al Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău (dnii Iurie Melinteanu, Ghenadie Lîsîi și Ion Bulhac), în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

3. Având în vedere identitatea de obiect a sesizărilor, Curtea a decis conexarea acestora într-un singur dosar, în baza articolului 43 din Codul jurisdicției constituționale, fiindu-i atribuit numărul 28g/2020.

A. Circumstanțele litigiilor principale

1. Circumstanțele cauzei contravenționale nr. 4r-2878/19

4. Pe 22 august 2018, dl Victor Ivanov, agent constatator al Inspectoratului Național de Patrulare al Inspectoratului General de Poliție, a întocmit procesul-verbal de constatare a contravenției și decizia de sancționare, prin care a constatat vinovăția dlui Gheorghe Andrian de comiterea contravenției prevăzute de articolul 240 alin. (1) din Codul

contravențional și i-a aplicat o amendă în mărime de 15 unități convenționale, adică 750 lei, și 3 puncte de penalizare.

5. Pe 3 august 2019, dl Gheorghe Andrian a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, o contestație împotriva procesului-verbal contravențional și a deciziei de sancționare din 22 august 2018.

6. Pe 22 octombrie 2019, Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, a respins contestația și a menținut procesul-verbal de constatare a contravenției prevăzute de articolul 240 alin. (1) din Codul contravențional și a deciziei de sancționare a dlui Gheorghe Andrian.

7. Pe 30 octombrie 2019, dl Gheorghe Andrian a declarat recurs la Curtea de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, cu dispunerea încetării procesului contravențional.

8. Pe 25 noiembrie 2019, dl Gheorghe Andrian a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 240 alin. (1) din Codul contravențional și a punctului 83 lit. a) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, cu privire la omisiunea de a reglementa capacitatea de îmbarcare a vehiculului rutier și aplicarea sancțiunii pentru încălcarea acesteia.

9. Prin încheierea din 17 februarie 2020, Curtea de Apel Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

2. Circumstanțele cauzei contravenționale nr. 4r-175/20

10. Pe 23 august 2019, dl Ivan Rotari a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, o contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare din 12 august 2019, prin care dl Ivan Rotari a fost găsit vinovat de comiterea contravenției prevăzute de articolul 240 alin. (1) din Codul contravențional și a fost sancționat cu o amendă în mărime de 15 unități convenționale, adică 750 lei, și 3 puncte de penalizare.

11. Prin hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, din 19 noiembrie 2019, a fost respinsă contestația depusă de către dl Ivan Rotari, ca neîntemeiată, și s-a menținut procesul-verbal de constatare a contravenției prevăzute de articolul 240 alin. (1) din Codul contravențional și a deciziei de sancționare.

12. Dl Ivan Rotari a formulat un recurs la Curtea de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie anulat procesul-verbal de constatare și să fie încetat procesul contravențional.

13. În ședința de judecată din 4 martie 2020, dl Ivan Rotari a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 240 alin. (1) din Codul contravențional și a punctului 83 lit. a) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, cu privire la

omisiunea de a reglementa capacitatea de îmbarcare a vehiculului rutier și aplicarea sancțiunii pentru încălcarea acesteia.

14. Prin încheierea din aceeași zi, Curtea de Apel Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

15. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.
[...]”.

Articolul 21

Prezumpția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

16. Prevederile relevante ale Codului contravențional, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008, sunt următoarele:

Articolul 240

Nerespectarea indicatoarelor de semnalizare rutieră și de acordare a priorității de trecere, a altor reguli de circulație rutieră

„(1) **Nerespectarea de către conducătorul de vehicul** a indicatoarelor rutiere de prioritate, a indicatoarelor de interdicere și de sens obligatoriu a indicatoarelor de informare privind direcția permisă de deplasare, a marcajului de pe partea carosabilă a drumului privind acordarea dreptului prioritar de circulație, dreptului privind delimitarea benzilor de circulație pe sens opus și a celor destinate vehiculelor de rută, nerespectarea **regulilor de circulație** privind începerea deplasării și schimbarea direcției de mers, privind poziția pe carosabil, privind depășirea vehiculelor, privind traversarea intersecțiilor și a locurilor de oprire a transportului public, privind remorcarea vehiculelor, **privind transportul persoanelor** și al încărcăturilor, privind deplasarea pe autostrăzi, nerespectarea exigențelor de folosire a dispozitivelor de iluminat la căderea întunericului sau în condiții de vizibilitate redusă

se sancționează cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare.”

17. Prevederile relevante ale Codului transporturilor rutiere, adoptat prin Legea nr. 150 din 17 iulie 2014, sunt următoarele:

Articolul 63

„(1) Transportul rutier contra cost de persoane se poate realiza prin servicii regulate, regulate speciale și ocazionale numai cu autobuze/autocare, clasificate pe categorii de confort, și prin servicii în regim de taxi – numai cu autoturisme. Vehiculele rutiere respective vor fi echipate cu sisteme de poziționare globală conectate la sistemul de management integrat administrat de Agenție.

(2) La efectuarea transportului rutier contra cost de persoane în trafic național pe o distanță mai mică de 50 km se admite transportarea persoanelor conform capacității de îmbarcare a vehiculului rutier prevăzute de producător. În trafic internațional transportarea persoanelor se admite doar pe scaune.

[...].”

18. Prevederile relevante ale Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, sunt următoarele:

Punctul 83

„Este interzisă:

a) transportarea persoanelor al căror număr depășește numărul de locuri prevăzute prin caracteristica tehnică a vehiculului;

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor sesizărilor privind excepția de neconstituționalitate

19. În argumentarea sesizărilor privind excepția de neconstituționalitate, autorii susțin că articolul 240 alin. (1) din Codul contravențional și punctul 83 lit. a) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, nu corespund exigențelor calității legii. Autorii pretind că normele contestate nu reglementează capacitatea de îmbarcare a vehiculului rutier prevăzută de producător.

20. Sub acest aspect, autorii susțin că, potrivit articolului 63 alin. (2) din Codul transportului rutier, la efectuarea transportului rutier contra cost de persoane în trafic național pe o distanță mai mică de 50 km se admite transportarea persoanelor conform capacității de îmbarcare a vehiculului rutier prevăzute de producător, iar în traficul internațional transportarea persoanelor este permisă doar pe scaune. Așadar, autorii evidențiază că, potrivit acestei dispoziții, conducătorii auto pot transporta pasageri în picioare în cazul traficului național pe o distanță mai mică de 50 km.

21. Astfel, în opinia autorilor sesizărilor, imprezibilitatea prevederilor contestate determină imposibilitatea conducătorilor auto de a-și determina

comportamentul propriu privind transportarea pasagerilor în cazul traficului național, fapt contrar articolului 23 din Constituție.

22. În ambele sesizări, autorii pretind că dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 4, 7, 16, 20, 21, 23, 27, 53 și 119 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

23. Examinând admisibilitatea sesizărilor privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

24. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor și a hotărârilor Guvernului, în prezenta cauză a Codului contravențional și a Hotărârii Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009 cu privire la aprobarea Regulamentului circulației rutiere, ține de competența Curții Constituționale.

25. Curtea observă că sesizările privind excepția de neconstituționalitate au fost ridicate de către dl Gheorghe Andrian, parte în dosarul nr. 4r-2878/19 și, respectiv, de către dl Ivan Rotari, parte în dosarul nr. 4r-175/20, dosare pendinte la Curtea de Apel Chișinău. Astfel, sesizările sunt formulate de către subiectele cărora li s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

26. Curtea reține că în ambele sesizări obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile articolului 240 alin. (1) din Codul contravențional și a punctului 83 lit. a) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, în partea privind omisiunea de a reglementa capacitatea de îmbarcare a vehiculului rutier. Articolul 240 alin. (1) din Codul contravențional stabilește răspunderea contravențională pentru, *inter alia*, nerespectarea regulilor de circulație pentru transportul persoanelor. Potrivit punctului 83 lit. a) din Regulamentul menționat *supra*, se interzice transportarea persoanelor al căror număr depășește numărul de locuri prevăzute prin caracteristica tehnică a vehiculului.

27. Sesizările privind excepția de neconstituționalitate au fost ridicate în cauze contravenționale care au ca obiect recursurile împotriva hotărârilor instanței de judecată, în care au fost aplicate dispozițiile contestate. Astfel, Curtea admite că instanța de recurs va verifica modul în care au fost aplicate prevederile criticate în cauzele pe care le examinează.

28. Cu titlu preliminar, Curtea menționează că prevederile punctului 83 lit. a) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate. De asemenea, Curtea reține că dispozițiile articolului 240 alin. (1) din Codul contravențional referitoare la nerespectarea de către conducătorul de vehicul a regulilor de circulație privind transportul persoanelor au mai constituit obiect al unei sesizări.

29. Astfel, prin Decizia nr. 77 din 21 mai 2019, Curtea a declarat inadmisibilă sesizarea nr. 96g/2019 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 240 alin. (1) din Codul contravențional.

30. Sub acest aspect, Curtea subliniază că autorul sesizării nr. 96g/2019 a invocat, în principal, că textul „privind transportul persoanelor” din articolul 240 alin.(1) din Codul contravențional nu respectă exigențele calității legii, pentru că nu reglementează cu suficientă claritate regulile privind transportul persoanelor, contrar articolului 23 din Constituție.

31. În decizia citată *supra*, Curtea a reținut, la § 17, că regulile de circulație rutieră privind transportul persoanelor sunt stabilite în articolele 64-84 din Codul transporturilor rutiere, adoptat prin Legea nr. 150 din 17 iulie 2014, precum și în Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, în scopul executării prevederilor articolului 37 din Legea nr. 131 din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier.

32. Curtea a mai observat că, potrivit pct. 83 lit. a) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, este interzisă transportarea persoanelor al căror număr depășește numărul de locuri prevăzute prin caracteristica tehnică a vehiculului. Acest regulament face parte din cadrul normativ al Republicii Moldova, iar interpretul legii contravenționale trebuie să-l aibă în vedere. Curtea a constatat că textul supus controlului de constituționalitate este suficient de clar și de previzibil pentru destinatarii săi (DCC nr. 77 din 21 mai 2019, §§ 19-20).

33. Cu titlu de principiu, Curtea a stabilit că verificarea anterioară a constituționalității prevederilor contestate nu poate să constituie un impediment pentru a solicita controlul de constituționalitate al aceluiași prevederi din perspectiva altor critici de neconstituționalitate (a se vedea DCC nr. 40 din 8 mai 2018, § 18). În astfel de cazuri, Curtea trebuie să verifice dacă sesizarea conține argumente noi sau dacă există circumstanțe de ordin general care să justifice o altă soluție privind admisibilitatea (DCC nr. 124 din 25 noiembrie 2019, § 17).

34. Așadar, Curtea constată că autorii acestor sesizări au preluat aceleași critici de neconstituționalitate cu privire la pretinsa încălcare a exigențelor calității legii. Totuși, în acest caz, Curtea observă că autorii au invocat un argument nou, *i.e.* omisiunea de a reglementa capacitatea de îmbarcare a vehiculului rutier prevăzută de producător, fapt pretins a fi contrar articolelor 4, 7, 16, 20, 21, 23, 27, 53 și 119 din Constituție. Totodată, autorii au contestat și prevederile punctului 83 lit. a) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009.

35. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența în speță a unui drept constituțional. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 24 din 2 martie 2020, § 18; DCC nr. 33 din 19 martie 2020, § 19; DCC nr. 35 din 23 martie 2020, § 18).

36. Curtea observă că, deși autorii susțin că dispozițiile contestate ar încălca articolele 4 [*prioritatea tratatelor internaționale privind protecția drepturilor fundamentale la care Republica Moldova este parte*], 7 [*supremația Constituției*], 16 [*egalitatea*], 20 [*accesul liber la justiție*], 23 [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*], 27 [*dreptul la libera circulație*], 53 [*dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică*] și 119 [*folosirea căilor de atac*] din Constituție, argumentele lor principale se referă la neconformitatea textului contestat cu exigențele calității legii [articolul 23 din Constituție].

37. În jurisprudența sa, Curtea a menționat că, pentru a putea fi invocat standardul calității legii prevăzut de articolul 23 din Constituție, trebuie să existe o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea, DCC nr. 38 din 8 iulie 2016, § 35; DCC nr. 44 din 22 mai 2017, § 18; DCC nr. 6 din 23 ianuarie 2020, § 22; DCC nr. 35 din 23 martie 2020, § 22). Curtea a stabilit că nu există o problemă de constituționalitate din perspectiva calității unei legi atât timp cât nu este afectat un drept fundamental.

38. Sub acest aspect, Curtea constată că autorii sesizărilor nu au argumentat relevanța normelor constituționale enumerate și existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate în prezenta cauză. Nu a fost motivată pretinsa neconformitate a dispozițiilor criticate cu prevederile constituționale invocate și nici nu s-a demonstrat raportul contradictoriu dintre ele. Așadar, Curtea reține că simpla enumerare a unor dispoziții constituționale nu poate fi considerată o critică de neconstituționalitate.

39. Dacă ar proceda la examinarea fondului sesizărilor formulate de o asemenea manieră, Curtea Constituțională s-ar substitui autorilor lor în invocarea argumentelor de neconstituționalitate, fapt care ar echivala cu un control din oficiu. Acest tip de control este inadmisibil în condițiile în care, prin prisma articolului 24 alin.(2) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 39 din Codul jurisdicției constituționale, sesizarea trebuie să fie motivată, să cuprindă obiectul și împrejurările pe care subiectul își bazează cerințele, să expună normele legale și argumentele care justifică faptul că prevederea contestată contravine Constituției, precum și legătura causală directă între norma contestată și argumentele invocate (a se vedea, în acest sens, HCC nr. 4 din 7 februarie 2017, § 46; DCC nr. 52 din 27 iunie 2017, § 28; DCC nr. 115 din 15 decembrie 2017, § 19; DCC nr. 116 din 15 decembrie 2017, § 23; DCC nr. 126 din 15 decembrie 2017, § 28; DCC nr. 9 din 5 ianuarie 2018, § 21; DCC nr. 145 din 16 decembrie 2019, § 16; DCC nr. 5 din 20 ianuarie 2020, § 19).

40. În aceste condiții, având în vedere enumerarea prevederilor constituționale în lipsa argumentelor care ar fundamenta pretinsa relație de contrarietate a dispozițiilor legale criticate față de acestea și în lipsa invocării unor ingerințe în drepturile substanțiale, Curtea nu poate identifica, în mod rezonabil, nicio critică de neconstituționalitate.

41. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizările privind excepția de neconstituționalitate sunt inadmisibile și nu pot fi acceptate pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibile* sesizările privind excepția de neconstituționalitate a articolului 240 alin. (1) din Codul contravențional și a punctului 83 lit. a) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, ridicate de către dl Gheorghe Andrian, parte în dosarul nr. 4r-2878/19, și, respectiv, de către dl Ivan Rotari, parte în dosarul nr. 4r-175/20, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 11 iunie 2020

DCC nr. 61

Dosarul nr. 28g/2020